

נוביני קרקובסקיה Nowiny Krakowskie

ארגון יוצאי קרקוב בישראל
ZWIAZEK KRAKOWIAN W IZRAELU
ASSOCIATION OF CRACOWIANS IN ISRAEL

כתיבה, עריכה והבאה לדפוס: לילי הבר
כתובת: ת.ד. 17209 תל אביב 69051
דואר אלקטרוני: lili@lyhaber.com
טלפון: 09-9579540, פקס: 054-4436366

גליון 44, אפריל 2010 ניסן תש"ע

ח נ ע ק ר כ ו ב

בטאון ארגון יוצאי קרקוב בישראל

יום הזיכרון לשואה תש"ע

הטקס יערך בשיתוף תלמידי השכבה העליונה של בית הספר, וחברי משלחת הנוער לפולין. אנו מבקשים כי תואילו לכבד את זכר בני הקהילה שניספו, ולהשתתף, יחד עם דורות ההמשך, בטקס האזכרה.

טקס הזיכרון השנתי לקדושי קהילת קרקוב שניספו בשואה יתקיים ביום שני כ"ח בניסן תש"ע, 12 באפריל 2010, בשעה 17:00, באולם הגדול של בית הספר תיכון עירוני ה', רחוב בן יהודה 227, תל אביב (כניסה לחניה מרחוב הירקון 294).

כתובות נאצה על שלוש האנדרטאות בפלשוב

מימין: אד מוסברג, אסיר לשעבר במחנה פלשוב מחזיק בידו ספר תורה, סטניסלב דז'ביש, הקרדינל של קרקוב ותדאוש יעקובוביץ, ראש הקהילה היהודית בעיר.

במצעד הזיכרון, אמר כי כתובות הנאצה הן מעשה חוליגניות וונדליזם, ביזוי המתים וחוסר כבוד לעם הפולני, אשר תמיד הצטיין בסובלנות. עוד הוסיף הקרדינל כי: "אנחנו חייבים לעשות הכל שמעשה כזה לא יקרה שנית. זהו ענין של חינוך, תרבות וכיבוד זכויות האדם. אנחנו לא יכולים להיות אדישים למעשים כאלה."

במרץ 1943 חיו בגטו כ-17,000 יהודים. במהלך חיסולו, בימים 13 ו-14 במרץ, נורו ונרצחו אלפי יהודים. הנוותרים והכשירים לעבודה הועברו למחנה הריכוז פלשוב.

לזכור, ולחנך בנחישות, ולבוא לכאן בכל שנה, בשם הניספים ובשם אלה שהצילו, כי הם היו הנציגים של הפן ההוגן והשפוי של האנושות."

ראש הקהילה היהודית בעיר, תדאוש יעקובוביץ, הזכיר לקהל כי לפני 67 שנה הובילה הדרך מכיכר גיבורי הגטו - אז פלץ גודני - בכיוון אחד בלבד, ולא היתה דרך חזרה. עוד אמר כי הוא מרוצה מכך שהיום רבים הם הצעירים שצועדים איתנו, באותה דרך שבה הלכו משפחותינו, ולא חזרו עוד. הקרדינל סטניסלב דז'ביש, שזו לו הפעם הראשונה שהוא נוכח

מאות אנשים צעדו ברחובות קרקוב, ביום ראשון ה-14 במרץ, בדרכם מכיכר גיבורי הגטו שברובע פודגוז'ה, אל שטח מחנה הריכוז לשעבר בפלשוב, במצעד זיכרון לציון 67 שנה לחיסול הגטו.

במהלך מצעד ההזדהות עם גורלם המר של יהודי העיר, התבטאו רבים מהם במילים: "בושה", "שערוריה", "כשהם מתייחסים למעשיהם של, ככל הנראה, חוליגנים, אשר ריססו כתובות נאצה: "יהודים החוצה!" ו-"היטלר טוב" על אנדרטאות הזיכרון שבמקום.

הכתובות רוססו בלילה שבין שישי לשבת שלפני המצעד, והתגלו כבר בשבת בבוקר. שלטונות העיר פעלו מיד לניקוי שלוש האנדרטאות שבמקום.

שגריר ישראל בפולין, צבי רב נר, שנכח במצעד, אמר כי אנחנו צריכים לזכור את היהודים שניספו, וגם את הפולנים אשר למרות עונש המוות שהיה צפוי להם, בחרו להציל יהודים. עוד אמר רב נר: "מי היה מאמין כי גם כאן, כל כך הרבה שנים לאחר המלחמה, יכולים להיות אנשים אשר ידברו בשבחו של היטלר. צריך

מחפשים את....

ברברה זברויה, דוקטורנטית מהאוניברסיטה היגלונית בקרקוב, כותבת עבודה על ארכיטקטים יהודים שפעלו בעיר לפני המלחמה. ברברה מחפשת מידע על קורותיו של לודוויג גינטל, אשר שרד את המלחמה ונפטר בקרקוב בשנת 1973, ועל שאול וקסנר ששרד אף הוא את המלחמה. כל היודע דבר מתבקש לפנות למערכת.

אאאאאאאא

אמה של גב' יולנטה וטורסקה מקרקוב מחפשת מידע על קורותיו של ינק גרינצוויג, שהתגורר יחד עם משפחתו ברחוב כרמליצקה 14. אביו של ינק היה עו"ד. פרטים אפשר להעביר למערכת או ישירות ל-jw@incola.pl

אאאאאאאא

מלגוז'טה זוז'יצקה מקרקוב מבקשת את עזרתכם באיתור חברתה מימי הלימודים, לושיה ויסברוט. לושיה נולדה בשנת 1947, והבנות למדו יחדיו בבית הספר שהיה ברחוב Skaleczny 16 בקז'ימייז. באותם ימים היה אביה של לושיה מנהל בית הילדים שברחוב Piekarska. כל היודע דבר מתבקש לפנות למערכת או ישירות בדוא"ל malgorzata-zurzycka@wp.pl

משתתפים בצער ואבלים
על פטירתו של חברנו
היקר

אריה בראונר ז"ל

אבלים ומשתתפים בצער
המשפחה על פטירתה של

חווה רוזנברגר ז"ל

בת יוסף גולדברגר ורנה
לבית גרינבאום מקרוב

שלושה סדרים

בזכרוני אני חוזרת אל ביתנו שבקרקוב הרחוקה. חושבת על ליל הסדר, חג בו כל המשפחה העניפה היתה מתאספת מסביב לשולחן. מראה השולחן – הוד והדר, נרות דולקים בפמוטי כסף, משרים רוח קדושה. פני סבי הקשיש כפני מלך. בבית תחושה של שמחה והתרגשות. בגעגועים אני נזכרת באותם הימים, חשה את החג בכל החושים: חוש הריח, הטעם, השמיעה והראיה. ריח הנקיון, ריח התבשילים וטעמם המיוחד, שומעת את שירת הציפורים בשוכם מארצות החום, רואה את העצים המלבילים, פרחי אביב ראשונים המפיצים את ריחם. נגמרה תרדמת החורף. האביב בא.

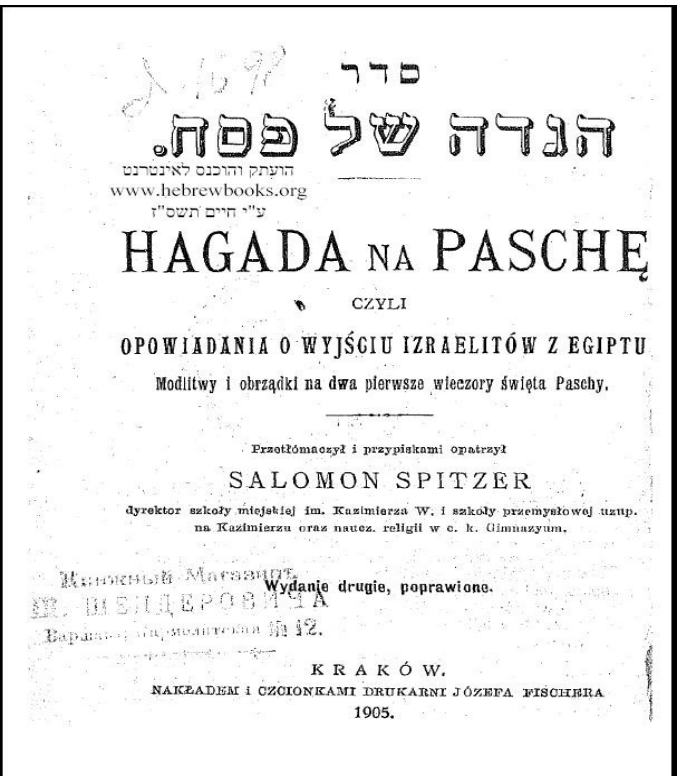
השנה היא 1945. אחרי טלטולים אין סופיים, סבל בלתי משוער, אחרי מחנה פלשוב, אושוויץ, צעדת המוות, מחנה רבנסבריק, כעת אנחנו במחנה נוישטד-גלבה. יצרנו תחליף למשפחה. אחותי ג'יג'יה ואחותי המאומצת לולושיה, האחיות גיסה'לס ורותקה. כולנו משפחה אחת. דואגות אחת לשניה, שומרות כמה שרק ניתן. הדאגה לזולת נותנת לנו כח והיא שמאפשרת לנו להלחם ולא להכנע. בחודש אביב זה המלחמה מתקרבת לקיצה, אך אנחנו לא מודעות לעובדה זו.

על רצפת החדר הקטן שבצריף שורצות כ-50 דמויות, דומות יותר לשלדים מאשר לאנשים. אפסיות, רעבות, אכולות כינים, חלשות, תשושות, חולמות על העתיד ומתגעגעות לעבר, לבית. לא אדע איך נודע לנו שזהו ליל הסדר, אך השמועה עברה מפה לאוזן. חג הפסחא של הגויים חפף את חג הפסח, וכך זכינו בדבר נפלא – קצת חלב, אבקה לבנה מדוללת במים. וראה זה פלא, הצלב האדום שלח, לכבוד החג, חבילות מזון. ואנו היהודים קבלנו גם משהו – חבילה אחת ל-15 איש. היו בחבילה קרקרים דמוי מצות, וכל אחת זכתה בחצי קרקר. היתה גם כפית ריבה. את האושר לא אוכל לתאר. החלטנו להתגבר על הרעב, לא לאכול מיד, אלא לשמור את האוכל עד הערב. התנדבתי לעבודה על מנת לגנוב תפוח אדמה וחתיכת סלק בהמות. ובערב ערכנו סדר. חלשלושה קמתי, התיישרתי, ובאוזני מצלצלות מילותיו של סבא: 'יהודים גאים אנחנו', ובקול חרישי התחלתי מזכרוני לקדש על החלב. הרמתי את הקרקר וזאת היתה המצה, לא חסר פרי אדמה (תפוח האדמה הגנוב) וגם לא מרור. התחלנו לשיר שירי פסח. קודם לפזם בשקט, אך מרגע לרגע השירה גברה. עוד ועוד הצטרפו אלינו. כל אחת הוסיפה זמר וניגון מביתה, וכך שמענו שירה יוונית, הונגרית, צרפתית והולנדית. אך היו גם שירים אותם שרנו ביחד, שירי מולדת, שירים שלמדנו בתנועה. שרנו ובכינו: לשנה הבאה בירושלים. האם זה יתגשם אי פעם? באותו לילה לא נרדמנו אף אחת מאיתנו. סיפרנו וסיפרנו. אמנם לא על יציאת מצרים, אלא על הבית שהיה ואיננו עוד.

1946. עברה חלפה לה שנה. ערב פסח. אחותי ואני בדרך למולדת. אנחנו במחנה מעבר במרסיי. עוד כמה ימים נעלה לאניה ונפליג ארצה. שבועיים נסעה הרכבת אשר אספה אותנו, השרידים, מכל חלקי גרמניה. זכינו בסרטיפיקט. כאן, במחנה המעבר, אספו אותנו שליחי הסוכנות אל אוהל גדול, מכינים סדר אמיתי. קוראים הגדה וכל אחד קיבל הגדה, ויש אוכל. כל כך הרבה אוכל. דגים, מצות, בשר, יין. אך הדמעות חונקות ולא מאפשרות לבלוע. הם שרים ושמחים, ואנו בוכים ובוכים. רק כעת מבינים את גודל האסון. מי הלך ומי נשאר. כעת קולטים אנו שאין כבר משפחה. השליחים עוברים בינינו. מעודדים, מבקשים להצטרף לשירה: "לשנה הבאה בירושלים הבאה". גם לנו יהיה חלק בבנין הארץ. החלום יתגשם.

אסתר מנהיים (סטניה הולנדר)

הגדה של פסח. הוצאת הקיבוץ המאוחד, תש"ז. 1947. 1092.

**הגדה של פסח עם תרגום פולני;
המחבר: שלמה שפיצר.
הודפס בקרקוב ב-1905**

בשנת 1942, בגטו, אין אביב. ובביתנו – זה חודש ימים אבא אסור בבית הסוהר. למה ומדוע – לא נדע. דאגה, אימה ומתח. מה יביא יום המחר. חג הפסח מתקרב. אמא כלביאה רצה ומארגנת מצרכים לחג, וליבה דואב, כואב.

ליל הסדר הגיע. הצפיפות בחדר גדולה. אמנם לא כל בני המשפחה נוכחים, שכן לא כולם זכו לקבל אישור להתגורר בגטו, אך עדיין הסבים והדודים איתנו. על השולחן פמוט, אפילו כמה מצות, קצת יין צימוקים. סבי הישיש קם לקדש. רק אמר את המלים 'הנני מוכן' ואחותי הקטנה ואני פרצנו בבכי מר, ובעקבותינו יבבה בבכי חרישי אמא. לבנו ומחשבותינו היו עם אבא. אבא היושב בין הגויים בבית הסוהר, רעב, סובל, בוכה כמונו. אחרי רגע השתוממות, כאילו מופתע, התיישר סבי ובקול חזק ותקיף הכריז: "הפסיקו, הפסיקו לבכות מיד, הערב ליל סדר, הערב יוצאים ממצרים. כל אחד צריך להרגיש את עצמו כאילו הוא יוצא מעבדות לחירות. הצורר הגרמני מצליח לרושש אותנו, להשפיל, אך אל תתנו לו לשבור את הרוח.

זכרונות מקרקוב

כותב שורות אלה נולד בתל אביב בשנת 1943. בנם של זאב (וילק) אלכסנדרוביץ מקרקוב ולאח (לבית שלוש). דור שביעי למשפחה שעלתה מאלג'יר בתחילת המאה ה-19 והתיישבה ביפו. בן כלאיים. תוצר של שתי תרבויות. נהנה משני העולמות.

הדירה בה נולדתי ברחוב רוזנבאום בתל אביב, רוהטה ברפליקות שהכין נגר אומן ממלון יורופייסקי בוארשה, בו התאחסנו הורי במהלך ירח הדבש שלהם בקיץ 1936.

אבא שישב בצידו המערבי של שולחן האוכל, שתה קוניאק ודוקה ואמא שישבה בצד המזרחי, הקרוב למטבח - שתתה ערק. במהות, אמי הפרענקית ריצתה את בעלה הפולני במעדני המטבח היהודי פולני בסגנון קרקובי. מובהק, לעתים אף בשלה ממטעמי המזרח. ברם, לחשיפה מוחלטת של הקוויזין הקרקובי נחשפתי בכל שבת, כשהצטרפתי לארוחה בבית סתי הינדה (לבית רקובר). הייתה זו תקופה הצנע הידועה לשמצה. אבי שטם מפאייניקים בכלל ואת דב יוסף בפרט. את מנת העוף השבועית שלי, בישלה אמי ונתנה בידי בדרכי לסבתי לארוחת שבת בביתה ברחוב המלך כורש. הדרך מרוזנבאום לכורש עברה דרך ה"פלנטי" התל אביבי, הן שדרות רוטשילד. זכורני עשרות

חתונתם של וילק אלכסנדרוביץ ולאח שלוש קרקוב, 30 ספטמבר 1936

נשים מבוגרות יוצאות פולין, ישובות משני צידי השדרה, כשהן מברכות את סבתי בהדרת כבוד מיוחדת. את המילים הספורות בפולנית הזכורות לי עד עצם היום הזה, שמעתי אז בשדרות רוטשילד: "סווסקי חלופק", "דובז'ה וויגלונדה" ועוד. מלבד רבע העוף בו ציידה אותי אמי, ארוחת הצהריים שהגישה סבתי הייתה מתוקה "סווסקי". דג הקרפיון - הגפילטע פיש - היה ממותק, כמו גם הכרוב הממולא, הירקות המאודים ומרק העוף. כן, גם מרק העוף היה מתוק. תחילה השתמשה סבתא בסוכר, אך לאחר שהתגלתה בגופה סכרת, עברה זו להמתקה בסוכריות. השנים עברו חלפו להן, למעשה למעלה ממחצית המאה, ורצה הגורל והמורשת, וההשפעה הפולנית גברה עלי. קשרתי את גורלי עם

כותבים לנו

בהמשך לכתבה שהתפרסמה על רבקה קופר ליבסקינד ז"ל אני מבקשת להוסיף: חברי אידק טננבאום ז"ל ודולק ליבסקינד ז"ל (בעלה של רבקה) נרצחו בקרב יריות מחוץ לגטו. ממאמרה נודע לי נסיבות מותו של אידק. בעקבות האירוע היה גל מעצרים המונים של נוער בגטו קרקוב ב-24.12.1942 ואני נעצרתי על שייכות לחבורה. בכלא בגטו קרקוב ישבתי עד 21.1.1943 יום המשלוח לאושוויץ ביחד עם אסירים מכלא "מונטלופיד" מחוץ לגטו. בקרון הייתה איתי רבקה קופר שסירבה לברוח. במקרה נודע לי שחייה הצילו אסירים גרמנים פוליטים.

גניה רוטר

בלה אבני לבית קרצר (Kracer), ילידת קרקוב, מבקשת מידע על משפחתה. בזמן המלחמה היא הייתה ילדה צעירה והתגוררה בעיר דרוהוביץ, אצל דודתה. את חייה הצילה משפחה פולנית. סבה היה חסיד גור שהתגורר ברובע פודגוז'ה והיה בעל מעגילה. אביה של בלה, מונדק, חזר בשאלה, ולפני המלחמה המשפחה התגוררה בקרקוב ברח' aleje Piłsudskiego מס' 10 וב-Krasinskiego מס' 10. כל מי שיועד פרטים על משפחת סבה מתבקש להתקשר לטלפונים 09-7712127 או 052-2593327.

בצער קיבלתי הודעה על פטירתה של חוה רוזנברגר לבית גולדברגר, בתם של יוסף ורנה לבית גרינבאום ז"ל, מקרקוב. יוסף (יוזק) ורנה היו חברים בארגון הנוער הציוני "יהודה", בוגרי בית הספר למסחר וכלכלה בעיר. בזמן המלחמה הייתה רינה בגטו קרקוב, משם נשלחה לפלשוב ובינואר 1945 הגיעה לאושוויץ ואולצה ללכת ברגל מערבה, עד השחרור. יוסף ברח לרוסיה, ובמשך שנה וחצי היה במחנה עבודה. סיום המלחמה מצא אותו בגרוזיה, ואז שב לקרקוב וקיבל בחזרה את חנות המשפחה "Farbol" ברחוב סטרדום. בקרקוב נישא לרנה (רנטה) ושם נולדה בתם היחידה, חוה, וב-1950 הגיעה המשפחה לישראל. המשפחה קבעה את ביתה בחולון, ושם הקימה חוה את משפחתה. השאירה בעל, יוני, ושלושה בנים.

צבי גרינגרס

דמי חבר לשנת 2010

אנו מבקשים כי תקדימו את תשלום את דמי החבר השנתיים ל-2010. שלחו המחאה על סך 120 ש"ח לארגון יוצאי קרקוב בישראל ת.ד. 17209, תל אביב 69051

טלגרמות מיוחדות ל"דברי"

חוששים להמומות מצד סטודנטים אנטישמיים בפולין. עירית קרקא תומכת בתיאטרון יהודי.

על פי הצעתו של אחד מחברי העיריה היהודים, החליטה מועצת העיריה בקרקא להקציב תמיכה כשביל התיאטרון היהודי שם.

(דבר, 3 במאי 1927)

ורשא. מינסטריון הפנים פקד להגביר את משמר השוטרים בערי המכללות - קרקא, לבוב, פוזנ' ווילנא - מחשש להתפרצויות אנטישמיות מצד הסטודנטים, לרגל הפרעות והמאסרים שהיו בלבוב.

(דבר, 7 יוני 1929)

פכים על משפחתו של המשורר מרדכי גבירטיק

בספרו של נתן גרוס "גבירטיק אגדה על משורר נגר" שראה אור בעזרת משפחות גרוס וברקאי ובסיוע ארגון יוצאי קרקוב בישראל, נמצא פרטים מרתקים על לידתם ושמותיהם של בני משפחתו של מרדכי מרכוס ברטיק-גבירטיק. קטעים מהספר מובאים לפניכם:

בארכיוני העיר קרקוב נמצאו עקבותיה של משפחת ברטיק כבר במסמך משנת 1834 בו נכתב: בשנת 1834, ביום ה-20 במאי, בשעה 11 וחצי לפני הצהריים [...] וייצ'ק קצ'ינסקי, פקיד המשרד למעמד אזרחי בעיר החופשית קרקוב, הקבוע לבני הברית הישנה בקהילה השנייה [...] התייצב בן הברית הישנה לייבל ברטיק [...] רוכל בדברי חלב, בן 39, המתגורר בקהילה העשירית של העיר קרקוב במספר 104, והציג בפנינו ילוד ממין זכר, שנולד בביתו ביום ה-14 בחודש ובשנה השוטפת, בשעה 6 אחר הצהריים, בהצהירו שהוא הולד על ידו ועל ידי רייזל לבית ליבסקינד רעייתו בת ה-22, ואשר לילוד זה הוא קורא בשם יצחק (Izaak). לאחר מסירת ההצהרה בנוכחות בני הברית הישנה, משה בלפר ושאוול ריגל, רוכל, עדים בוגרים, המתגוררים בעיר היהודית, תעודה זו שנקראה על ידנו ועל ידי האם והעדים, נחתמה (חתימה) וייצ'ק קוצ'ינסקי. בספר הפטריות משנת 1909, מספר 445, נמצאה תעודת מותו של יצחק ברטיק מרחוב קופה 7,

שנפטר ב-1.12.1909 בגיל 76, מדלקת ריאות.

בתעודה מארכיון קרקוב של מרשם האוכלוסיה מ-1921, מצוין: ברטיק מרכוס, סוחר, נשוי, בן דת משה, נולד בשנת 1877 בקרקוב, מתגורר בקביעות ברחוב ברק יוסלביץ' 5, אזרחות פולנית, לאומיות יהודית. האישה בלומה נולדה ב-1878 בוורקה העתיקה (Warkastara) נפת קלווריה (Kalwaria). הילדים שרלוטה (נולדה ב-1910) בקרקוב, אווה (1911), ליאונורה (1917). ליאון ברטיק-גבירטיק [אחיו הבכור של מרדכי] נולד ב-1873 בקרקוב, אזרחות פולנית, לשון מולדת פולנית, דת משה, לאומיות פולנית, מתגורר ברחוב ברק יוסלביץ' 4, האישה הלנה, הילדים: אווה (1902), הנריק (1903), איגנצי (1918).

נתן גרוס מעורר מספר שאלות: מרכוס ברטיק אינו מופיע בשום מקום בשם מרדכי. וכאשר עבר (מתי?) ל"גבירטיק" השתמש בכתוב הגרמני Geburatig מהמילה Geburat - לידה.

כל השמות הפרטיים של בני המשפחה, מלבד זה של בלומה אשתו, מופיעים בהגייה המקובלת בגרמנית. שפרא רשומה כשרלוטה, בתיה כאווה ולולה כליאונורה – כולן נולדו בעת השלטון האוסטרי. האומנם מעיד הדבר על חוג תרבותי מסויים עליו ביקש להימנות לאחר שהשתחרר ממסורת הגטו? אולי אלה הן השפעות של תנועת ההשכלה? ואולי פשוט הפקיד במשרד הרישום שכנע את האב של שפרא, שמן הראוי לקרוא לילדה בשם המקובל בקיסרות, והגיש לו לבחירה ספר שמות מוכן והמליץ על שרלוטה. גבירטיק עצמו, בשיר הסאטירי "איני רוצה חתן כזה" (כיוויל נישט אזא חתן), צוחק על תובענותה של בת יהודיה שלא מתאימים לה השמות בנימין, יענקל', שלמה (נוסף לכך הוא דובר רק יידיש – פוי, איזו בושה!) ורק ולאדק מוצא חן בעיניה. אבל גם כאן פוגעת בה המסורת היהודית, כיוון שלאמו של ולאדק קוראים שרה, בדיוק כמו שלה ושידוך זה לא יתממש! אמונה תפלה יהודית מייחסת סימן רע לזוג צעיר, אם שם אחד מבני זוג המאורס זהה לשמו של החם או החמות. כך או אחרת, מנצחת אצל גבירטיק המסורת היהודית ושרלוטה נקראה בכל שנות חייה, שפרא.

הפרופסור יזי טומשבסקי אישש את הסברה ששמות בנותיו של גבירטיק נכפו עליו בשל תקנה של משרד הרישום בגליציה, וכך הוא כותב גרוס: [...] בספר "מחוזות

הרישום היהודי והקהילות היהודיות בגליציה בתקופה האוטונומית", קרקוב 1995, כתוב: "ההוראות מה-1787.28.8.1805-21.2.1805 הטילו על היהודים את החובה להיקרא בשמות גרמניים ונאסר עליהם לשנותם במשך כל חייהם. רשימת השמות המומלצים לגברים ונשים פורסמה בצו החצר הקיסרית מה-12.11.1787. הניסיונות לבטל הוראה זו, שלמעשה לא נשמרה בקפדנות ואשר יזמה קהילת לבוב, נדחו ב-17.2.1890. ב-25 בפברואר 1890, הוציאה הנציבות צו לקרוא לילודים בשמות בלשון המדינה ולא בז'רגון או בצורות לשון שבשימוש כללי [...]. הלשונות השכיחות אז בארץ היו: גרמנית, פולנית ואוקראינית [...]."

איני רוצה חתן כזה

כתב: מרדכי גבירטיק

תרגום לעברית: משה סחר

בא שדכן, שידוך הציע,
אמא מרוצה בו,
שמו בנימין והדופי,
שבשם הזה אין יופי,
לא, איני רוצה בו.

אוי, אמא יקרה,
למה לי צרה צרורה,
לא לוקחת שם בלי נחת,
אמא יקרה.

בא שדכן, שידוך הציע,
מתנה נתן לי,
שמו הוא יענקל, אין תועלת,
גם שם זה איני סובלת,
לא יהיה חתן לי.

בא שדכן, שידוך הציע,
מישהו ידוע
אך קוראים לו שלמה-מאה
ורק יידיש הוא יודע,
זה הכי גרוע.

בא שדכן, שידוך הציע,
גבר לתפארת,
שמו הוא ולאדק, הצרה היא,
שם אמו כשמי, שרה היא,
שהדת אוסרת.

אוי, אמא יקרה
אם חתן כזה נברא,
מי דרש מי,
ששרה שמי,
אמא יקרה.

עטיפת הספר "ס'ברענט" שהודפס בקרקוב ב-1946.
השיר נכתב בשנת 1938 בעקבות הפוגרום בפשיטיק (Przytyk) שארע שנתיים קודם לכן.
גבירטיק נרצח בגטו ב-4 ביוני 1942.